

És just l'impost de successions?

Un dilema ètic sobre si heretar riquesa hauria de tributar per a garantir la igualtat d'oportunitats o si fer-ho suposa una doble imposició que penalitza l'estalvi i el negoci familiar.

1. Guia del professor (moció, cronograma i argumentari)
2. Full d'avaluació
3. Targetes de postura (retallables)
4. Fitxa de preparació de l'alumne (fotocopiar)

És just l'impost de successions?

L'impost de successions és just i s'hauria de mantindre.

FORMAT

dilema-etic

DURADA

50-55 min

AGRUPAMENT

Dos equips + moderació

Objectius

- Argumentar amb evidències a favor i en contra de l'impost de successions.
- Reflexionar sobre la tensió entre igualtat d'oportunitats i llibertat per a transmetre el patrimoni.
- Distingir entre equitat horitzontal, equitat vertical i eficiència fiscal.

Conceptes clau: impost de successions · herència · igualtat d'oportunitats · doble imposició · empresa familiar · redistribució intergeneracional

Encaix curricular

- **Eco 1BACH · U11** — Polítiques econòmiques: fiscal i monetària — principis del sistema impositiu, progressivitat i redistribució.
- **Eco 1BACH · U6** — Fallades de mercat — justificació de la intervenció de l'Estat per a corregir asimetries i externalitats intergeneracionals.
- **EEAE · U3** — Economia connectada: ètica, sostenibilitat i ODS — dimensió ètica de les decisions econòmiques i la justícia distributiva.

Competències clau: CCL · CPSAA · CC

De què va

A Espanya, l'impost de successions existix a nivell estatal però està cedit a les comunitats autònomes, que l'apliquen de forma molt desigual: en algunes està pràcticament bonificat al cent per cent; en altres, els hereus paguen quantitats significatives. Açò ha convertit el debat en una cosa quotidiana: té sentit gravar el que algú llega als seus fills després d'haver-ho guanyat i tributat en vida? O és precisament esta herència la que perpetua les desigualtats entre famílies durant generacions? Este dilema ètic enfronta les dues postures amb els seus millors arguments.

Argumentari

A FAVOR DE MANTINDRE L'IMPOST DE SUCCESSIONS

- **Iguala les oportunitats entre generacions.** Qui naix en una família rica hereta avantatges — xarxes, capital, propietats — que tenen poc a veure amb el seu propi mèrit. Un impost sobre les herències reduïx eixe avantatge de partida i dona més pes a l'esforç personal.
- **Evita la concentració dinàstica de la riquesa.** Sense tributació sobre les herències, grans patrimonis poden transmetre's durant generacions sense que part d'eixa riquesa torne mai a la

societat. Amb el temps, açò pot derivar en una aristocràcia econòmica aliena al mercat de treball.

- **És un impost que es paga en el millor moment possible.** A diferència de l'IRPF, que grava el salari quan més es necessita, l'impost de successions es paga quan es rep un actiu sense haver treballat per ell. La capacitat de pagament és, en eixe moment, màxima.
- **Finança servicis públics amb un impacte redistributiu alt.** Els recursos recaptats poden destinar-se a beques, educació pública o sanitat: precisament els servicis que reduïxen la bretxa entre qui hereta molt i qui no hereta res.

EN CONTRA DE L'IMPOST DE SUCCESSIONS

- **És una doble imposició.** El patrimoni que s'hereta ja va pagar impostos quan es va guanyar: IRPF sobre els ingressos, IVA en el consum, o impostos sobre el capital quan es va invertir. Gravar-lo de nou en transmetre'l resulta difícilment justificable des de la coherència del sistema fiscal.
- **Penalitz a l'estalvi a llarg termini.** Si sé que el fruit del meu estalvi i renúncia al consum tributarà en transmetre's, l'incentiu per a estalviar i invertir a llarg termini es reduïx. Açò pot perjudicar l'acumulació de capital productiu en l'economia.
- **Destruïx empreses i explotacions familiars.** Molts negocis familiars —botigues, tallers, granges, xicotetes indústries— tenen un valor patrimonial elevat però no generen liquiditat suficient per a pagar l'impost sense vendre part o tota l'empresa. L'impost pot forçar la seua liquidació i la pèrdua de llocs de treball.
- **La desigualtat d'oportunitats es corregix millor en origen.** Invertir en educació pública de qualitat, beques, guarderies i sanitat universal té més impacte sobre la mobilitat social que gravar el patrimoni heretat, que sovint és de grandària mitjana, no de grans fortunes.

Com es desenvolupa

0

Contextualització 5 min

El profe explica breument què és l'impost de successions a Espanya i per què varia tant segons la comunitat autònoma.

0

Preparació en equips 10 min

Cada equip rep la seua postura, prepara 3-4 arguments i anticipa els del rival.

0

Torns d'obertura 8 min

Un portaveu per equip exposa la posició (4 min cada un), sense interrupcions.

0

Rèplica creuada 12 min

Torns alterns per a refutar el rival. Es valora la precisió i la connexió amb els arguments de l'altre equip.

0

Torn del públic 6 min

L'alumnat no assignat pregunta a tots dos equips.

0

Tancament 5 min

Cada equip resumix el seu dilema ètic central en 90 segons.

0

Debrief 8 min

El profe desfà el rol: contrasta les dades sobre recaptació real, la variabilitat autonòmica i compara amb altres països. Reflexió sobre quin tipus d'igualtat prioritza cada postura.

És just l'impost de successions?

Grup / alumne: _____ Data: _____

CRITERI	1 INICI	2 EN PROCÉS	3 BÉ	4 EXCEL · LENT
Qualitat dels arguments Els arguments són pertinents, clars i connecten amb conceptes sobre fiscalitat, desigualtat i ètica econòmica. CC	☐	☐	☐	☐
Ús d'evidències Recolza les afirmacions amb exemples concrets, comparatives entre territoris o referències a casos reals. CPSAA	☐	☐	☐	☐
Capacitat de refutació Respon als arguments de l'altre equip en compte de repetir els propis. CC	☐	☐	☐	☐
Expressió oral i torns S'expressa amb claredat, respecta els temps i el torn de paraula. CCL	☐	☐	☐	☐

Observacions:

Repartiment de postures

L'impost de successions és just i s'hauria de mantindre.

DEFENSEU ESTA POSTURA

A favor de mantindre l'impost de successions

Gravar les herències limita l'acumulació dinàstica de riquesa i reforça la igualtat d'oportunitats entre generacions.

✕ retalla per ací

DEFENSEU ESTA POSTURA

En contra de l'impost de successions

L'impost grava el que ja va pagar impostos en vida, penalitza l'estalvi i pot forçar la venda de negocis familiars per a pagar la factura fiscal.

✕ retalla per ací

Preparo la meua postura

Moció: *L'impost de successions és just i s'hauria de mantindre.*

La meua postura _____

Els meus 3 arguments (amb una evidència o exemple concret en cadascun):

1. Argument _____

Evidència _____

2. Argument _____

Evidència _____

3. Argument _____

Evidència _____

Una pregunta que li faré al grup rival:

Un argument de l'altre grup que hauré de refutar:

Notes durant el debat:

